

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060094
NAZWA
OBSZARU Uroczyska Lasów Adamowskich

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060094	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Uroczyska Lasów Adamowskich

1.4. Data opracowania 2009-01	1.5. Data aktualizacji 2024-11
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-10
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 18 sierpnia 2023 r. w spr. soo Uroczyska Lasów Adamowskich (PLH060094)

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.251

Szerokość geograficzna
50.6319

2.2. Powierzchnia [ha]:

2.3. Obszar morski [%]

1100.77

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9130			321.53		G	A	C	A	A
9170			383.56		G	C	C	A	C

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

M	1352	Canis lupus		p	1	10	i		M	D			
P	1902	Cypripedium calceolus		p	100	300	i		G	C	B	C	B
M	1361	Lynx lynx		p	1	1	i		M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	68.0
N19	27.04
N17	1.36
N12	3.6
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Uroczyska Lasów Adamowskich położony jest w województwie lubelskim, powiecie zamojskim, gminach Adamów i Zamość. Obszar znajduje się około 13 km w kierunku południowo-zachodnim od miasta Zamościa.

Powierzchnia obszaru wynosi 1 100,77 ha. Składa się z pięciu enklaw: Siwcową Górą, Grabniak, Konsewiczka-Stary Działek, Lasy Komisarskie i Czarnowoda. Obszar obejmuje lasy pokrywające lessowe i rędzinowe wzniesienia oraz niewielkie fragmenty pól, ugorów, muraw kserotermicznych i zmeliorowanych łąk. Pod względem fizjograficznym leży w obrębie 343.19 Roztocza Środkowego i 343.22 Kotliny Zamojskiej (północna część Uroczyska Siwcową Górą obejmująca dolinę Wieprza).

Część zachodnia obszaru znajduje się w otulinie Roztoczańskiego Parku Narodowego. Cały obszar Uroczyska Lasów Adamowskich zawiera się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków Roztocze PLB060012 oraz znajduje się w wyznaczonych korytarzach ekologicznych (GKPDc Roztocze – Dolina Bugu – północ; GKPDc – 2B Lasy Roztocza – Dolina Bugu).

Z uwagi na budowę geologiczną (podłoże kredowe oraz warstwy lessu) powstają tutaj liczne wąwozy i jary. Siedliska chronione na tym obszarze to ekosystemy leśne: buczyny i grądy, które są miejscem występowania rzadkich, chronionych gatunków roślin. Lasy niemal na całej powierzchni są zarządzane przez Nadleśnictwo Zwierzyniec. Ostoja jest częścią terytorium zajmowanego przez wilka i miejscem występowania rysia, których główną ostoją jest teren Roztoczańskiego Parku Narodowego.

Dominującym siedliskiem występującym w obrębie obszaru jest bardzo dobrze zachowany grąd

subkontynentalny, w odmianie wołyńskiej, który zajmuje powierzchnię około 383 ha. W zależności od lokalnych warunków glebowo-siedliskowych tworzy kilka wariantów często położonych obok siebie i nawzajem się przenikających. W grądzie występują licznie storczyki (obuwik pospolity, buławnik wielkokwiatowy, podkolan zielonawy, gnieźnik leśny, kruszczyk szerokolistny i listera jajowata). Spotkać można tu także inne rzadkie i chronione gatunki takie jak groszek wschodniokarpacki, miodownik melisowaty i lilia złotogłów.

Żyzne buczyny w obszarze obszaru Natura 2000 zostały stwierdzone w dwóch kompleksach leśnych – Lasy Komisarskie i Czarnowoda. Siedlisko to występuje w obszarze w formie podgórskiej i odmianie wschodniokarpackiej, odznaczającej się dużym udziałem gatunków wspólnych z grądami. W zależności od warunków lokalno-siedliskowych można wyróżnić dwa warianty. Wariant typowy z żywcem gruczołowatym występuje w miejscach żyzniejszych i bardziej wilgotnych. Zajmuje on dna i skłony wąwozów. Łagodniejsze i suchsze zbocza garbów lessowych zajmuje wariant z turzycą orzęsioną.

Głównymi zagrożeniami dla obszaru jest zmian składu gatunkowego oraz pojawianie się gatunków inwazyjnych (m.in. nawłocie, niecierpek drobnokwiatowy, czy są erechites jastrzębcowaty). Zagrożeniem są też drogi i szlaki zrywkowe, które wpływają na szybkie rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjny oraz rodzimych gatunków problematycznych.

4.2. Jakość i znaczenie

W obszarze PLH060094 zinwentaryzowano 2 siedliska przyrodnicze (oba jako przedmiot ochrony) oraz 3 gatunki (2 jako przedmiot ochrony) z załącznika I i II Dyrektywy siedliskowej.

9130 Żyzne buczyny *Dentario glandulosae* Fagenion, *Galio odorati*-Fagenion

Siedlisko zostało stwierdzone w dwóch kompleksach leśnych – Lasy Komisarskie i Czarnowoda.

Lasy bukowe i bukowo-jodłowe porastają tutaj rozległe zbocze dużej suchej doliny o pokrywie lessowej i wystawie północnej. Zajmują środkową i górną część stoku, gdzie spadki terenu są największe i sprzyjają silnej erozji wąwozowej.

Siedlisko 9130-3 Żyzna buczyna górska *Dentario glandulosae*-Fagetum występuje w omawianym obszarze w formie podgórskiej i odmianie wschodniokarpackiej, odznaczającej się dużym udziałem gatunków wspólnych z grądami. W zależności od warunków lokalno-siedliskowych można wyróżnić dwa warianty.

Wariant typowy z żywcem gruczołowatym *Dentaria glandulosa* występuje w miejscach żyzniejszych i bardziej wilgotnych. Zajmuje dna i skłony wąwozów. Łagodniejsze i suchsze zbocza garbów lessowych zajmuje wariant z turzycą orzęsioną *Carex pilosa*. W dwóch miejscach gdzie obniżenia terenu przyjmują formę płaskodenną, a cykliczne spływy powierzchniowe sprzyjają akumulacji namulów, żyzna buczyna przechodzi w wyżynny wariant siedliska 91F0 Łęgu wiązowo jesionowego.

Są to ekosystemy w stanie dobrym i bardzo dobrym, w którym zachodzą typowe dla ekosystemu leśnego procesy, z niewielkim wpływem gospodarki leśnej. Las jest zróżnicowany strukturalnie, z typowymi elementami dojrzałych buczyn – lukami różnej wielkości (sztuczne i naturalne) w których rozwija się młode pokolenie. Dominującym gatunkiem jest buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*).

W części zachodniej kompleksu Lasów Komisarskich, we wszystkich warstwach ekosystemu duże znaczenie ma jodła pospolita *Abies alba*, lokalnie jej udział przekracza 50%. W części wschodniej udział jodły maleje, a duże pokrycie wykazuje jedynie w niższych warstwach. Stała ale niewielka jest domieszka jawora *Acer pseudoplatanus* i graba *Carpinus betulus*. Miejscami, szczególnie w strefie wąwozów można spotkać stare i okazałe wiązy górskie *Ulmus glabra* oraz pojedyncze okazy klonu zwyczajnego *Acer platanoides* i lipy szerokolistnej *Tilia platyphyllos*. Dolne warstwy buduje podrost drzew, krzewów jest niewiele, jedynie bez czarny *Sambucus nigra* i bez koralowy *Sambucus racemosa* oraz sporadycznie trzmielina zwyczajna *Euonymus europaeus*. Wśród roślin dna lasu szczególnie w wariantie typowym charakterystyczną i ważną grupę stanowią geofity wiosenne.

Oprócz żywca gruczołowego *Dentaria glandulosa* licznie występuje tu kokorycz pełna *Corydalis solida*, zdrojówka rutewkowata *Isopyrum thalictroides*, zawilec żółty *Anemone ranunculoides* i ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*. Zawilec gajowy *Anemone nemorosa* rośnie licznie również w wariantie suchszym z turzycą orzęsioną. Tutaj charakterystyczne jest liczne występowanie paproci: wietlicy samczej *Athyrium filix-femina*, nerecznicy samczej *Dryopteris filix-mas* i cienistki trójkątnej *Gymnocarpium dryopteris*. Obecnie geograficznie gatunki drzew w płatach siedliska 9130 tej części obszaru - rosnący pojedynczo w nielicznych drzewostanach modrzew europejski *Larix decidua* oraz bardzo rzadko spotykany dąb czerwony *Quercus rubra* nie odnawiają się i nie stanowią zagrożenia. W runie natomiast stwierdzono obecność gatunków inwazyjnych (nawłoc olbrzymia i kanadyjska, przymiotno białe, *erechites jastrzębcowaty*) związanych z miejscami odsłoniętymi.

Reprezentatywność: doskonała A

Powierzchnia względna: C -poniżej 2% siedliska w regionie kontynentalnym w Polsce

Stan zachowania: doskonały A - strukturę siedliska oceniono jako doskonale zachowaną

Ocena ogólna: doskonała A

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum

Grądy w obszarze zostały stwierdzone w trzech kompleksach leśnych w czterech płatach. Siedlisko występuje, w omawianym obszarze, w odmianie wołyńskiej.

W siedlisku głównie dominuje dęb szypułkowy w wieku 80-100 lat, w domieszce występuje lipa *Tilia cordata*, grab zwyczajny, *Carpinus betulus*, oraz klon zwyczajny *Acer platanoides*, jawor *Acer pseudoplatanus* wiaż szypułkowy *Ulmus laevis*, osika *Populus tremula*, jodła pospolita *Abies alba*, sosna *Pinus sylvestris* i modrzew *Larix decidua*. Są to fitocenozy zachowane w stopni średnim, o wyrównanym wieku i strukturze pionowej i przestrzennej.

Drzewostan dwu- trzypiętrowy, niższe piętra budują dużo młodsze, naturalne odnowienie graba, jodły i buka rozwijające się pod okapem dębów. Warstwa krzewów jest zróżnicowana w różnych enklawach.

Zdominowana jest przez leszczynę *Corylus avellana* i bez czarny *Sambucus nigra*. Runo typowo grądowe, zdominowane przez turzycę orzęsioną *Carex pilosa*, przytulię wonną *Galium odoratum* i gajowca żółtego *Galeobdolon luteum*. W runie występuje wiele gatunków chronionych i rzadkich, takich jak obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalathera damasonium*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis*, listera jajowata *Listera ovata*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, pluskwica europejska *Cimicifuga europaea*, groszek wschodniokarpacki *Lathyrus laevigatus*, powojnik prosty *Clematis recta*.

Reprezentatywność: znacząca C

Powierzchnia względna: C -poniżej 2% siedliska w regionie kontynentalnym w Polsce

Stan zachowania: doskonały A - strukturę siedliska oceniono jako doskonale zachowaną

Ocena ogólna: znacząca C

1902 obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

W obrębie obszaru obuwik występuje w dwóch kompleksach leśnych. Powierzchnię siedliska określono na około 60 ha. W obrębie stanowiska dominują żyzne próchniczne rędziny, wytworzone z bogatych w węglan wapnia opok kredowych. Obuwik rośnie tutaj w różnych typach drzewostanu, a co się z tym wiąże w różnych zbiorowiskach roślinności. Najwięcej skupień stwierdzono w obrębie siedliska ciepłolubnego grądu Tilio-Carpinetum gdzie dominującym gatunkiem w drzewostanie jest dąb szypułkowy. Nieco mniej skupień stwierdzono w obrębie starych drzewostanów sosnowych, przebudowywanych na wielogatunkowe. Dwa zgrupowania stwierdzono w lukach w litym drzewostanie jodłowym. Liczebność populacji oszacowano na 100-300 osobników.

Ocena populacji: znacząca C - poniżej 2% gatunku w regionie kontynentalnym w Polsce

Stan zachowania: dobry B - siedlisko gatunku dobrze zachowane

Izolacja: C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania

Ocena ogólna: dobra B

1352 wilk *Canis lupus*

Obszar jest częścią terytoriów dwóch grup rodzinnych wilków. Jednak nie stwierdzono stałego występowania i rozrodu tych zwierząt w omawiany obszarze. Ocena - D

1361 ryś *Lynx lynx* Kompleksy leśne obszaru wchodzą w skład wielokrotnie większego terytorium osobniczego jednego samca rysia, na którym aktywnie poluje. Ocena – D

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]

L	B02.01		b
M	D01.01		b
H	I01		b
H	I02		b
H	K02.01		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewewnętrzne [i o b]

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

[1] Nadleśnictwo Zwierzyniec - Programu Ochrony Przyrody - na lata 2014-2023.[2] Nadleśnictwo Zwierzyniec Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Zwierzyniec na lata 2014-2023.[3] Radliński B., Miśta T., Sugier P., Sadowy A., Kuśmierz S., Lublin 2021 Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Uroczyska Lasów Adamowskich PLH060094 województwie lubelskim.[4] Rapa A. 2014 Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 – 4068 dzwonecznik wonny.[5] Radliński B. 2014 Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 – 4068 dzwonecznik wonny.[6] Stachyra P. 2009 Raport dla gatunku na obszarze Natura 2000 – 4068 dzwonecznik wonny.[7] Stawowczyk K. 2014 Raport dla siedliska na obszarze Natura 2000 – 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum).

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 21 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Lasów Adamowskich PLH060094 Link: https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/WDU_L/2023/7869/akt.pdf
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060094

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--